

2101002502030072
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS SECOND YEAR (EXTERNAL)
ECONOMICS – IV – LEVEL 3
INDIAN ECONOMY (PRINCIPLE)

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS SECOND YEAR (EXTERNAL)**
  - b. Name of the Subject : **ECONOMICS – IV – LEVEL 3 INDIAN ECONOMY (PRINCIPLE)**
  - c. Subject Code No : **2101002502030072**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

- Q.1** માનવ મૂડી રોકાણ એટલે શું ? ભારતના આર્થિક વિકાસમાં માનવ સંસાધન વિકાસ અને માનવ મૂડીરોકાણનું મહત્વ સમજાવો. **20**

What is human capital investment? Explain the importance of invest in human resource development and human capital investment in economic development of India.

અથવા
OR

કેન્દ્ર અને રાજ્ય વચ્ચેના નાણાંકીય સાધનોની વહેંચણીના સંદર્ભમાં છેલ્લા નાણાપંચની ભલામણોની ચર્ચા કરો.

Discuss the recommendations of the last finance commission with reference to the distribution financial resources of the center and the state.

- Q.2** ભારતમાં નવા આર્થિક સુધારણા કાર્યક્રમ હેઠળ આવરી લેવાયેલા મુખ્ય ક્ષેત્રો જણાવો અને નવા આર્થિક સુધારણા કાર્યક્રમોનું મૂલ્યાંકન કરો. **20**

State the major sectors covered under New Economic reforms programme in India and evaluate the New Economic reforms Programme.

અથવા

OR

ખાનગીકરણ એટલે શું ? ખાનગીકરણની તરફેણ અને વિરુદ્ધની દલીલો સમજાવો.

What is Privatization? Explain the arguments favoring and against privatization.

Q.3 1991 પછીના ભારતના વિદેશ વેપારના કદ, બંધારણ અને દિશામાં થયેલા પરિવર્તનો તપાસો. **20**

Examine the changes which have taken place in size, structure and direction of Indian's foreign trade after 1991.

અથવા

OR

ભારત સરકારની તાજેતરની (2015થી 2020ની) નવી વિદેશ વેપાર નીતિની ચર્ચા કરો.

Discuss the latest (2015to 2020) Foreign trade policy of Government of India.

Q.4 બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. 'વિકાસશીલ દેશોને બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓએ લાભ કરતાં નુકસાન વધુ કર્યું છે.' કઈ રીતે? **20**

Clear the concept of Multi-National Company. 'The Multi-National Companies have done more bad than good to developing nations.' How?

અથવા

OR

વિશ્વ વેપાર સંગઠનથી ભારતને થનારા લાભો અને ગેરલાભોની ચર્ચા કરો.

Discuss the advantages and disadvantages of the World Trade Organization to India.

Q.5 ભારતમાં ગરીબાઈના કારણોની ચર્ચા કરી, ગરીબી નિવારણ કાર્યક્રમોનું મૂલ્યાંકન કરો. **20**

Discuss the reason for poverty in India, Evaluate the poverty alleviation programs.

અથવા

OR

બેરોજગારીની સંકલ્પના સમજાવી ભારતમાં બેરોજગારીના કારણોની ચર્ચા કરો.
Explain the concept of Unemployment; Discuss the reason of Unemployment
in India.

*****